Universitetet i Bergen
Det medisinsk-odontologiske fakultet

Styresak: 06/17

Sak nr.: 2017/1606

Møte: 08.02.2017

HANDLINGSPLAN FOR HELSE, MILJØ OG SIKKERHET 2017-2019 VED DET MEDISINSK-ODONTOLOGISKE FAKULTET

Grunnlagsdokumenter i saken

a) Helse, Miljø og sikkerhet Handlingsplan 2016 – 2018 ved Universitetet i Bergen
b) Handlingsplan for Helse, miljø og sikkerhet 2010 – 2016 ved Det medisinsk-odontologiske fakultet

Hva saken gjelder

Viser til styresak 113/15 (16.12.2015) hvor fakultetsstyret vedtok prolongering for revidert helse, miljø og sikkerhet handlingsplan 2010 – 2014 for 2016, samt vedtok at arbeidet med ny handlingsplan for HMS ved fakultetet skulle fortsette i løpet av prolongert periode og presenteres for fakultetsstyret i etterkant av vedtatt HMS-plan ved UiB for 2016 - 2018. HMS-plan ved UiB for 2016 – 2018 ble vedtatt i universitetsstyresak 7/16 (11.02.2016)

Fakultetsdirektørens merknader

I brev av 07.09.2015 (15/3235) ble det opparbeidet en arbeidsgruppe som i første omgang skulle gjennomgå fakultetets HMS-plan og oppdatere denne slik at den tydeligere ble knyttet opp mot UiBs HMS-handlingsplan. Videre skulle arbeidsgruppen utarbeide forslag til oppdatert handlingsplan for helse, miljø og sikkerhet knyttet opp mot UiBs reviderte handlingsplan.

Arbeidsgruppen bestod av professor Eyvind Rødahl, seksjonsleder personal Gerd Johannessen, administrasjonssjef Jorunn Skei, administrasjonssjef Julie Stavnes og styre- og kommunikasjonssekretær Randi Holmås. Holmås ble senere erstattet av rådgiver Ingvild Vandeskog Wallacher.

Arbeidsgruppen har nå utarbeidet forslag til handlingsplan for helse, miljø og sikkerhet 2017 – 2019 (vedlegg)

Forslag til vedtak

1. Fakultetsstyret ved Det medisinsk-odontologiske fakultet vedtar det fremlagte forslaget til handlingsplan for helse, miljø og sikkerhet.

2. Styret ber om å få status for oppfølging av planen gjennom HMS-årsrapportene.

Inger Hjeldnes Senneseth
fakultetsdirektør

Gerd Johannessen
Seksjonssjef personal

27.01.2017 /INW

Vedlegg:
Forslag til Handlingsplan for helse, miljø og sikkerhet 2017 - 2019

HELSE, MILJØ OG SIKKERHET VED UIB – ET GODT ARBEIDSMILJØ FOR ALLE
Handlingsplan for helse, miljø og sikkerhet 2017 - 2019

Helse, miljø og sikkerhet (HMS) er viktig for alle. Det medisinsk-odontologiske fakultet (MOF) har et systematisk HMS-arbeid fordi dette fremmer helse og trivsel, forebygger ulykker og skader på ansatte, studenter, miljø og materiell. Det skal være en del av vår arbeidshverdag. For å ivareta systematisk HMS-arbeid, er det utarbeidet både en sentral og lokal handlingsplan for HMS. Planen for MOF bygger på handlingsplanen for HMS ved Universitetet i Bergen (UiB), og formålet er å belyse våre viktigste HMS-mål, og informere om hvilke virkemidler fakultetet ønsker å benytte.

HMS er et lederansvar på alle nivå, og er integrert i all ledelse. HMS er ledelse i praksis, der målet er å sikre gode resultater på fakultetets hovedområder gjennom trygge, motiverte og kompetente medarbeidere. For å oppnå de målene som UiB og MOF har satt seg, må alle bidra til å oppfylle målene. Fakultetets slagord for systematisk HMS-arbeid, er:

«HMS – mitt ansvar!»

Handlingsplanen er forankret i Strategiplanen for fakultetet, og det forventes at alle ansatte bidrar til å oppnå målene. MOF skal være en trygg og attraktiv arbeidsplass for alle ansatte, og i fellesskap kan vi få dette til.

Handlingsplanen for MOF gjelder for perioden 2017 - 2019.

Studentenes læringsmiljø blir særlig ivaretatt gjennom «Handlingsplan for styrking av læringsmiljø».

HMS – EN FELLES OPPGAVE

Arbeidsmiljøet skapes i daglig samhandling og dialog. Alle ansatte og studenter ved fakultetet har et ansvar for aktiv medvirkning. De har plikt til å følge de krav som er satt for det systematiske arbeidet med HMS, og bidra til at handlingsplanen blir fulgt opp. Gjensidig forståelse og respekt for de ansattes ulike roller og funksjoner, og tydelig organisering av arbeidet, er forutsetninger for å oppnå, beholde og videreutvikle gode arbeids- og læringsmiljø.

MOF samhandler også med eksterne aktører, blant annet er fakultetet samlokalisert med andre virksomheter i flere bygg. MOF har samarbeidsavtaler om HMS med disse virksomhetene, som ivaretar ansattes helse, miljø og sikkerhet.

Fakultetet har enhetlig ledelse, og har en ledelseskultur som er basert på dialog, åpenhet, utvikling og gjensidig tillit. Kompetanse, trygghet og tydelige signaler fra leder setter og vedlikeholder en høy arbeidsmiljøstandard på alle nivå i organisasjonen. Lederne ved MOF skal ha kompetanse og vilje til å prioritere HMS-arbeidet. Fakultetet arbeider for en kultur som ivaretar medarbeidere og miljø.

Verneombudene har en tilsynsfunksjon, de er samarbeidspartnere for ledelsen, og inngår i både UiBs og fakultetets nettverk for verneombud. Både verneombud og ledere gjennomfører UiBs obligatoriske opplæring i HMS. Verneombudene ved fakultetet skal være engasjerte, tydelige og godt kvalifiserte.

Fakultetets ledere, verneombud, ansatte og studenter skal sammen bidra aktivt i arbeidsmiljøutviklingen ved fakultetet for å oppnå felles HMS-mål.

SYSTEMATISK HMS-ARBEID

Handlingsplanen for HMS ved MOF er en integrert del av fakultetets styringssystem. HMS-arbeidet ved fakultetet utøves kontinuerlig og systematisk. Dette betyr at HMS på alle nivå skal organiseres,

og arbeidsmiljøet kartlegges i tråd med myndighetskrav og interne regler ved UiB. HMS-handlingsplan med tiltak skal iverksettes, avvik korrigeres, evaluering gjennomføres og HMS-kompetanse tilbys og oppdateres. Videre skal HMS-arbeidet dokumenteres og rapporteres i linjen.

Systematisk HMS-arbeid gir et attraktivt arbeidsmiljø, som igjen gir godt omdømme, økt rekruttering og dyktiggjør ansatte til selv å skape en organisasjon som er preget av trivsel, god helse og høy yteevne. Et slikt arbeidsmiljø styrker MOF som et fakultet som driver internasjonalt anerkjent forskning, med kompetente ansatte og studenter som i fellesskap bidrar til høy kvalitet på forskning, undervisning og formidling.

HMS-MÅL

Handlingsplanen for HMS ved MOF er forankret i UiBs strategi og HMS-handlingsplan, og omfatter fem HMS-mål:

- gode arbeidsfellesskap
- god risikostyring og beredskap
- trygge og funksjonelle arbeidsplasser
- god håndtering av HMS-avvik
- ansvar for det ytre miljø

Hvert HMS-mål konkretiseres gjennom virkemidler for perioden 2017 - 2019, og skal realiseres gjennom tiltak:

- Lokalt gjennom HMS-handlingsplaner på fakultet og institutt/senter
- I ulike former for samspill mellom enheter og nivåer
- Lokale tiltakslister med presisering av ansvar/frister, plass for statusrapportering og med årlig revisjon

GODE ARBEIDSFELLESSKAP

Et godt arbeidsfellesskap handler om hvordan mennesker forholder seg til hverandre. I tillegg til et godt psykososialt arbeidsmiljø, er dette noe som angår alle ansatte. Et godt psykososialt arbeidsmiljø kjennetegnes av fravær av mobbing, trakassering, vold og trusler. Videre skal arbeidsplassene begrense mulighet for vold og trusler. Arbeids- og læringsmiljø skal vernes mot plagsom eller truende seksuell oppmerksomhet. Et godt lærings- og arbeidsmiljø er en viktig innsatsfaktor for å nå fakultetets målsetting innen undervisning, forskning, formidling og innovasjon. Internasjonal samhandling skal være en integrert del av fakultetets virksomhet. MOF har mange ansatte med internasjonal bakgrunn, som må få tilstrekkelig informasjon om fakultetets HMS-arbeid.

MOF skal være en attraktiv arbeidsplass som ivaretar hensynet til ansatte i ulike faser av karrieren og livet. Fakultetet skal ha et arbeidsmiljø preget av engasjement, arbeidsglede og oppmerksomhet rettet mot hver enkelt medarbeider, der alle behandles med gjensidig respekt, vises omsorg og gis ansvar. I all kommunikasjon og samhandling skal den enkeltes integritet og verdighet ivaretas.

Virkemidler i perioden 2017 - 2019:

- Kvartalsvise dialogmøter mellom ledelse og verneombud
- Ivareta en åpenhetskultur som gir trygghet for at medarbeidere kan ta opp problemer med årsak i eller konsekvenser for arbeid og arbeidssituasjon
- Lokale rutiner som styrker felles forståelse av krav, forventninger og rettigheter knyttet veileder- og stipendiatrollen, og som sikrer at intensjonene i regelverket blir oppfylt
- Årlig kartlegging av psykososialt arbeidsmiljø for å fremme felles forståelse for samarbeid og gjennomføre tiltak ved å innføre verktøyet Arbeidsmiljø- og klimaundersøkelser (ARK)
- Styrke ledernes og de ansattes kompetanse i å lede og delta i tverrfaglige, mangfoldige og multikulturelle arbeidsmiljø

- UiBs retningslinjer for håndtering av vold og trusler gjøres kjent for alle ansatte
- HMS-handlingsplan tilgjengelig på engelsk
- Styrke kompetansen ved gjennomføring av medarbeidersamtaler

Følgende styrende dokumenter med tiltak støtter i tillegg dette HMS-målet:

- Aktivitets- og resultatmål for IA-arbeidet
- Mål for arbeidet med sikkerhet på universitetsområdet
- Retningslinjer for håndtering av vold og trusler
- Handlingsplan for likestilling
- Handlingsplan for internasjonalisering 2016 – 2022
- Omstillingsavtale for UiB
- Rusmiddelpolitikk ved UiB
- Retningslinjer for tilrettelegging og samarbeid mellom linjeleder og verneombud
- Etiske retningslinjer for relasjonen mellom veileder og student eller kandidat ved UiB
- Avtaleskjema ved opptak til organisert forskerutdanning ved UiB - Del B
- Forskrift for graden ph.d. med utfyllende regler for MOF
- Generelle forskningsetiske retningslinjer

GOD RISIKOSTYRING OG BEREDSKAP

Alt arbeid ved MOF skal skje på en trygg måte, og i samsvar med aktuelt regelverk. Innsikt, holdninger og formell struktur skal sikre at risikoforhold blir påvist og fulgt opp. MOF har et stort antall arbeidsplasser med særlig risiko, for eksempel arbeid med kjemikalier, stråling, smittefare, biologiske faktorer og pasienter. Ansatte som er på reiser, feltarbeid eller tokt kan også oppleve økt risiko i arbeidssituasjonen. Kontinuerlig og forebyggende oppmerksomhet om rutiner, kunnskaper og holdninger er, og skal være viktig i alle risikofylte arbeidsmiljø.

Virkemidler i perioden 2017 - 2019:

- Informasjon og regelmessig beredskapsøvelse for ledere, ansatte og studenter i hele organisasjonen, og på alle nivå, også i samarbeid med andre virksomheter i samme bygg.
- Opplæring og implementering av digitalt krisestøtteverktøy til bruk i beredskapsarbeidet
- Opplæring og implementering av system for HMS-risikostyring, med bruk av digitale risikovurderinger
- Risikovurdering av arbeidsoppgaver og forskningsprosjekter før igangsetting
- Risikovurdering av HMS i forkant av feltarbeid og tokt, samt for hovedarbeidssted utenom UiB
- Benytte skjema for å melde feltarbeid og tokt
- Samarbeide med Bedriftshelsetjenesten (BHT) om vurdering og ev. innkalling til helsekontroll eller vaksinering
- Sikre at alle kjemikalier, biologiske faktorer og strålekilder er registrerte, foreta risikovurdering av disse og sørge for nødvendig opplæring av ansatte i bruken av disse.

Følgende styrende dokumenter med tiltak støtter i tillegg dette HMS-målet:

- Beredskapsplaner for UiB
- Beredskapsplan for MOF
- Styringssystem for informasjonssikkerhet
- Retningslinjer for strålevern og bruk av stråling ved UiB
- Forskrift om utførelse av arbeid, bruk av arbeidsutstyr og tilhørende tekniske krav
- Retningslinjer for feltarbeid og tokt
- Tilbud om helsekontroll
- Lov om framstilling og bruk av genmodifiserte organismer m.m. (genteknologiloven)

TRYGGE OG FUNKSJONELLE ARBEIDSPLASSER
MOF skal være et åpent fakultet hvor studenter, ansatte og besøkende trygt skal kunne ferdes. Sikkerhetstiltak har til hensikt å ivareta trygghet og sikkerhet på fakultetets campus. MOF har en stor og krevende bygningsmasse, og bruken endres jevnlig. Krav til god bygningsmessig standard, universell utforming, inneklima og ergonomi skal ivaretas. Nye lærings- og arbeidsformer, samt digitale arbeidsredskaper krever nye måter å organisere våre arbeidsplasser på.

Virkemidler i perioden 2017 - 2019:
- Sikre at bygningsmasse har tilfredsstillende og forsvarlig arbeids- og læringsmiljø, jf. gjeldende lovverk
- Systematisk utvikling av universelt utformede arbeidsplasser og bygninger
- Iverksette samarbeidsavtaler om HMS med eksterne aktører, i bygg hvor ansvar for HMS deles mellom flere parter, og gjøre disse kjent for berørte ansatte

Følgende styrende dokumenter med tiltak støtte i tillegg dette HMS-målet:
- Samarbeidsavtaler om HMS med eksterne aktører
- DigUiB programet
- Handlingsplan for styrking av læringsmiljøet

GOD HÅNDTERING AV HMS-AVVIK
HMS-avvik er alle uønskede hendelser og/eller forhold som har ført til eller kan føre til skade på mennesker, miljø og materiell. Alle HMS-avvik ved MOF skal meldes og følges opp i linjen for forebygging og kontinuerlig kvalitetssikring av arbeidsmiljøet.

Virkemidler i perioden 2017 - 2019:
- Sikre melding og oppfølging av alle HMS-avvik
- Rapportere HMS-avvik jevnlig til styrende organ

Følgende styrende dokumenter med tiltak støtter i tillegg dette HMS-målet:
- Retningslinjer for melding og oppfølging av HMS-avvik

ANSVAR FOR DET YTRE MILJØ
MOF forplikter seg til å ta miljøhensyn i all virksomhet og dokumentere miljøengasjement ved å redusere negativ miljøpåvirkning fra egen drift med 20 prosent i perioden 2010-2020.

Virkemidler i perioden 2017 - 2019:
- Beholde sertifisering som miljøfyrtårn
- Energieffektivisering av våre bygg
- Kildesortering og sikker håndtering av avfall
- Redusere bruken av papir og trykte dokument
- Begrense reisevirksomhet, aktiv bruk av telefonmøter og konferanser

Følgende styrende dokument med tiltak støtter i tillegg dette HMS-målet:
- Retningslinjer for avfallshåndtering ved UiB
- Handlingsplan for det ytre miljø